

Taal en stijl

Dialogen

- De wereld zelf – gezin (hoofdstuk 1)
- Klein en groot – Alice en Johanna (pp. 23-24)
- Gewoon doen – Alice en Johanna (p. 33)
- Duitser spelen – Jules, Alice, Paulus, Rosa, Clara (pp. 48-49)
- We gaan weg – gezin (p. 52)
- Dat geld – vader, Oscar, moeder (pp. 97-99)
- Alsof dit leven is – Oscar, vader (pp. 107-108)
- Flink hoor – Rosa, dokter, Jules, Clara, Oscar, vader (pp. 118-119)

Beschrijvingen

- “Het was een stilte die de lucht zwaar maakte. Een stilte die meer woog dan een rugzak vol stenen.” (p. 16)
- “Op een hete dag, vlak voor de kermis, waaide Tantanna naar binnen. De geur van meiklokjes sloeg van haar af en vulde meteen ons hele huis. Alleen Tantanna rook zo. Het was de geur van zomer en van vrolijkheid.” (p. 20)
- “Ik zag niet hoe mijn ouders de volgende dagen trager gingen bewegen. [...] Maar ik wilde het niet.” (p. 21)
- “Ik keek haar na en bleef haar nakijken, omdat ik niet anders kon. Ineens draaide ze haar hoofd om en keek over haar schouders naar mij. De zon en de wind speelden in haar krullen. Die gingen gek rechtop staan, alsof ze een hoedje ophad dat licht uitstraalde. Ik voelde hoe ik lachte, maar het leek niet meer dan een zucht die naar buiten gleed.” (p. 29)
- “Ik voelde me kleiner worden, hield mijn handen achter mijn rug en probeerde niet te denken aan wat Paulus eens gezegd had. Dat ze handen afhakten. Ik probeerde het te vergeten, zo hard te vergeten als ik maar kon. En al die tijd vlogen de afgehakte handen in mijn hoofd in het rond en voelde ik iets trekken in mijn polsen.” (p. 45)
- “Even later kleefden we met z'n allen aan elkaar als snoepjes die te lang in de zon gestaan hebben.” (p. 66)
- “Het knalde buiten. Ik trok mijn hoofd in als een schildpad.” (p. 67)
- “Ik wilde haar zeggen dat het niet hoefde, dat moeders warmte volstond. Maar Rosa greep mijn handen al vast en wreef. Ze deed haar best, en ik deed mijn best om dat goed genoeg te vinden. Het werd een gewoonte, Rosa die mijn handen warm mocht wrijven. Ik denk dat ik daardoor een beetje meer van haar ging houden.” (p. 78)
- “We waren wandelende champignons geworden.” (p. 82)
- “De randjes van de bladeren aan de bomen kleurden al oranjebruin. [...] En even later rende ik door de straten, samen met alle anderen.” (p. 84)
- “Ons verdriet was als een molensteen die op ons lijf drukte.” (p. 101)
- “Logeren deed denken aan pas gewassen lakens. [...] Aan koffie met koekjes.” (p. 111)
- “Maar haar gezicht leek niet op een hoopje pudding, bijeengehouden door een kap.” (p. 117)
- “Tranen hielpen. Want alleen daarvan werd alles weer kleiner. Ik huilde me weer zacht.” (p. 123)
- “Toen de trein zich luid fluitend in beweging zette, voelde ik pijn. Als bij een pleister die werd losgerukt. Een pleister waar nog een stukje aanhing.” (p. 135)
- “We gingen als een rijtje aan elkaar gehaakte wagons naar binnen.” (p. 146)
- “De rij witte bogen waar ik onderdood liep, leek wel eindeloos [...] Dat paste goed bij een weg naar de hemel.” (p. 151)
- “Alleen ons gezin was niet meer gewoon. [...] Tot in de hemel.” (p. 161)

Tussen de regels door lezen

Wat leid je uit deze zinnen af? Wat betekenen ze volgens jou?

- “We hadden Rosa niet zo erg moeten plagen. Niet haar.” (p. 19)
- “Ik denk dat we allemaal Tantanna’s meiklokjesgeur misten. Alsof we wisten dat het de laatste keer was geweest.” (p. 24)
- “De hemel was grijs die dag. Maar toen de avond viel, kleurde de horizon oranje. Clara veerde op met grote ogen en wees: ‘Zo mooi!’ ‘Hoe kan dat?’ vroeg ik. Ik ging op mijn knieën op mijn stoel zitten, achterstevoren, en stak mijn hoofd onder de gordijnen door. ‘Er is niet eens zon.’” (p. 35)
- “‘De oorlog komt hier niet echt, hé?’ vroeg Jules. Zijn stem klonk hoger dan anders. ‘Nee hoor,’ zei ik. ‘Ze trekken gewoon naar Frankrijk.’ Ik meende het. Ik wilde het heel hard menen.” (p. 48)
- “Ineens stond Oscar voor mij. Ook bij hem stroomden de tranen onbedaarlijk. Ik had hem nooit eerder zien huilen. Het was raar, ik werd er nog misselijker van.” (p. 106)